

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

यस पाठ्यक्रम योजनालाई तीन चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क: २००

द्वितीय चरण:- सक्षमता परीक्षण (Competency Test)

पूर्णाङ्क: ३०

तृतीय चरण:- अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क: ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न सङ्ख्या र अङ्क	समय
प्रथम	शासकीय प्रबन्ध र सार्वजनिक व्यवस्थापन (सबै सेवा/समूहको लागि)	१००	४०	सैद्धान्तिक तर्कयुक्त र विश्लेषणसहितको विषयगत (Subjective with Theoretical, Critical Analysis)	५ वटा प्रश्न प्रत्येक प्रश्न १५/१५ अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान (Problem Solving) सहितको विषयगत	समस्या समाधान सम्बन्धी १ प्रश्न २५ अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी (सबै सेवा/समूहको लागि छुट्टा छुट्टै)	१००	४०	सैद्धान्तिक तर्कयुक्त र विश्लेषणसहितको विषयगत (Subjective with Theoretical, Critical Analysis)	५ वटा प्रश्न प्रत्येक प्रश्न १५/१५ अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान (Problem Solving) सहितको विषयगत	समस्या समाधान सम्बन्धी १ प्रश्न २५ अङ्क	

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

- सैद्धान्तिक तर्कयुक्त र विश्लेषणसहितको विषयगत (Subjective with Theoretical, Critical Analysis) प्रश्नको उत्तरमा परीक्षार्थीहरूले यथासक्य सिद्धान्त, नीति, प्रचलनमा रहेका कानून, सङ्गठन संरचना र अभ्यासमा आधारित विश्लेषण एवम् सुधारका पक्षहरू समेट्नु पर्नेछ।
- समस्या समाधान सहितको विषयगत (Subjective with Problem Solving) प्रश्नको उत्तरमा परीक्षार्थीहरूले यथासक्य समस्याको पहिचान, कारण र परिणाम, तथा वर्तमान नीति, कानून, सङ्गठनात्मक व्यवस्था र अभ्यासको समीक्षा सहित कार्यान्वयन योजना सहितको समस्या समाधानका उपायहरू प्रस्तुति गर्नुपर्नेछ।

द्वितीय चरण: सक्षमता परीक्षण (Competency Test)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
In Basket Exercise	३०	लिखित अभ्यास (Written Exercise)	५० मिनेट (३० मिनेट तयारीका लागि र २० मिनेट भित्र प्रस्तुति)
अन्तर्वार्ता	२५	अन्तर्वार्ता समितिले प्रत्यक्ष परीक्षण (व्यक्तित्व, विषय वस्तुको ज्ञान र शैली)	३० मिनेट

- लिखित अभ्यास (Written Exercise)को प्रश्नको उत्तरमा पाठ्यक्रममा आधारित दिइएको मामिलामा विषय वस्तुको पृष्ठभूमि, वर्तमान अवस्था, अभ्यास, भएका नीति एवम् संस्थागत व्यवस्थाहरू, कमिकमजोरी एवम् सुझावहरू समेटी प्रस्तुतीकरण तयार गरी प्रस्तुति गर्नुपर्ने।

तृतीय चरण: अन्तर्वार्ता (Interview)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०	बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	

अन्तर्वार्ता समितिले उम्मेदवारको प्रत्यक्ष परीक्षण (व्यक्तित्व, विषय वस्तुको ज्ञान र शैलीको आधारमा मूल्याङ्कन गर्ने)

द्रष्टव्यः

१. लिखित परीक्षाको भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी वा दुवै हुन सक्नेछ।
२. प्रथम पत्र प्रशासन सेवाका सबै सेवा समूहका लागि एकीकृत रूपमा लिइनेछ।
३. दोस्रो पत्र सेवा सम्बन्धी परीक्षा अलग अलग दिन हुनेछ।
४. प्रत्येक पत्रमा ५ खण्डहरू हुनेछन्। प्रत्येक खण्डबाट एक एक प्रश्न सोधिने छ। तर समस्या समाधान सम्बन्धी प्रश्न कुनै वा एक भन्दा बढी खण्डहरूबाट जोडेर सोध्न सकिनेछ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

५. द्वितीय पत्र र तृतीय पत्रको प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोहीखण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
६. लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाइबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ साथै परीक्षा योजनामा उल्लेख भए बमोजिमका सैद्धान्तिक तर्कयुक्त र विश्लेषणसहितको विषयगत तथा समस्या समाधान सहितको विषयगत प्रश्नहरू पाठ्यक्रमका जुनसुकै एकाइबाट पनि सोध्न सकिनेछ।
७. प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक प्रश्नको लागि अलग अलग उत्तरपुस्तिकाहरू उपलब्ध गराइनेछ। परीक्षार्थीले प्रत्येक प्रश्नको उत्तर अलग अलग उत्तरपुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ।
८. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र र विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा एक महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
९. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ। साथै द्वितीय चरणको परीक्षामा सहभागी भएपछि मात्र तृतीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।
१०. पाठ्यक्रम लागू हुने मिति:

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

प्रथम पत्र: शासकीय प्रबन्ध र सार्वजनिक व्यवस्थापन (प्रशासन सेवाका सबै समूहका लागि)

खण्ड १: नेपालको संविधान

१. संविधान निर्माणको पृष्ठभूमि र नेपालको संविधानका विशेषताहरू
२. राज्य शक्तिको बाँडफाँड, शक्ति पृथकीकरण र शक्ति सन्तुलन: नेपालमा यसको अभ्यास
३. सङ्घीय प्रणाली र राज्य शक्तिको बाँडफाँड
४. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका, जिम्मेवारी र कार्यहरू
५. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहकबिचको अन्तरसम्बन्ध, समन्वय र सहकार्य
६. प्रतिनिधित्व प्रणाली, लोकतन्त्रको अभ्यास र चुनौतीहरू
७. तीनै तहको राज्य संरचनाभित्र नियन्त्रण र सन्तुलन सम्बन्धी प्रबन्ध, अभ्यास र चुनौतीहरू
८. संसद, संसदीय समिति र संवैधानिक निकायहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध
९. संविधानमा उल्लेख भएका मौलिक हकहरू, नागरिकका दायित्व र राज्यको जिम्मेवारी
१०. राज्यका निर्देशक सिद्धान्त नीति एवम् उपयोग
११. प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र निर्वाचन प्रणालीका प्रकार (Types of Electoral System)

खण्ड २: प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका र प्राथमिक जिम्मेवारीहरू

१. सार्वजनिक नीति तर्जुमा, नीति कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन
२. प्रदेश सभाको गठन र भूमिका, प्रदेश सभाभित्रका समितिहरू
३. प्रदेश र स्थानीय तहको कानुनी व्यवस्था र कानून निर्माणको विधि र प्रक्रियाहरू
४. प्रदेशको एकल र साझा अधिकारका क्षेत्रहरू र भूमिका
५. बागमती प्रदेश सरकारको साङ्गठनिक स्वरूप र महत्वपूर्ण निकायहरूको भूमिका
६. स्थानीय तहको कार्यपालिका र सभाको गठन एवम् भूमिका
७. गाउँ/नगरपालिका र वडा कार्यालयको प्रमुख काम र जिम्मेवारीहरू
८. स्थानीय तहको एकल र साझा अधिकार क्षेत्र र भूमिका
९. स्थानीय तहमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको व्यवस्था र जिम्मेवारी एवम् स्थानीय तहको प्रतिनिधिहरूसँगको अन्तरसम्बन्ध

खण्ड ३: सङ्गठन, व्यवस्थापन र कर्मचारी प्रशासन

१. सङ्गठनको स्वरूप र सङ्गठन निर्माणका आधारहरू
२. कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू
३. राजनीतिक नेतृत्व र कर्मचारी बिचको अन्तरसम्बन्ध, सहकार्य र विवाद समाधानका उपायहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

४. प्रदेश र स्थानीय तहमा कर्मचारी व्यवस्था, चुनौती र समाधानका उपायहरू
५. कर्मचारी व्यवस्थापनमा प्रदेश लोक सेवा आयोगको भूमिका र महत्व
६. प्रशासनिक विकृति र नियन्त्रण एवम् सुधारका प्रयास र चुनौतीहरू
७. व्यवस्थापनको अवधारणा, अभ्यास र विविध पक्षहरू: नेतृत्व(Leadership), उत्प्रेणा (Motivation), मनोबल (Morale), निर्णय प्रक्रिया (Decision Making), समूह कार्य (Team work), समूह गतिशिलता (Group Dynamic), द्वन्द्व व्यवस्थापन (Conflict Management), तनाव व्यवस्थापन (Stress Management), परिवर्तन व्यवस्थापन (Change Management), वार्ता तथा सम्झौताका सीपहरू (Negotiation & Agreement Skills), सहभागितामूलक व्यवस्थापन (Participative Management), सङ्गठनात्मक व्यवहार (Organizational Behaviors) र कार्य संस्कृति (Work Culture)

खण्ड ४: विकासका विविध पक्षहरू एवम् अन्तारीष्ट्रिय सम्बन्ध

१. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको आवधिक योजना, आयोजना, लेखा परीक्षण र आर्थिक कार्य प्रणाली
२. बजेटको सैद्धान्तिक पक्ष तथा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन प्रक्रिया
३. वित्त नीति र मौद्रिक नीति (Fiscal and Monetary Policy)
४. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको राजश्वको स्रोत, बाँडफाँड, अनुदान एवम् उपयोग सम्बन्धी प्रबन्धहरू
५. जनसङ्ख्याको बनौट, गरिबीको राष्ट्रिय र प्रादेशिक अवस्था र गरिबी निवारण सम्बन्धी कार्यक्रमहरू
६. समावेशी विकास, महिला सशक्तिकरण, सामाजिक सुरक्षा र न्याय
७. दिगो विकासका लक्ष्यहरू र राष्ट्रिय कार्ययोजना
८. विपद् व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू एवम् वातावरणीय समस्या र समाधानका लागि भएका प्रयास र चुनौतीहरू
९. विकासमा सरकार, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको भूमिका, राज्य, निजी र सहकारी बिच साझेदारी र अन्तरसम्बन्ध तथा सहकारीको अवधारणा,
१०. प्रकोप/विपद् व्यवस्थापन (Disaster Management), दिगो विकास र वातावरण संरक्षण,
११. विकास कार्यमा वातावरण परीक्षण, मौसम परिवर्तन र नियन्त्रण (Climate Change and Control)
१२. आर्थिक विकासका नीतिहरू, विश्वव्यापीकरण (Globalization), आर्थिक उदारीकरण (Economic Liberalization), निजीकरण (Privatization), सामुदायीक व्यवसाय (Community Enterprises), मिश्रित अर्थ व्यवस्था (Mixed Economy) एवम् सार्वजनिक निजी साझेदारीको अवधारणा र प्रयोग
१३. नेपालमा लगानी मैत्री वातावरण, लगानी (वैदेशिक र स्वदेशी) सम्बन्धी नीति एवम् संरचनागत व्यवस्थाहरू, लगानी आकर्षित गर्न बागमती प्रदेश सरकारको प्रयासहरू
१४. नेपालको आर्थिक कूटनीति, वैदेशिक व्यापार, भुक्तानी सन्तुलनको अवस्था, पारवहन सुविधा, दुई पक्षीय तथा बहुपक्षीय सम्बन्धहरू, वैदेशिक रोजगारी तथा विप्रेषण आय, विश्व व्यापार सङ्गठनसँगको सम्बन्ध,

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

सार्क तथा विमिस्टेकको सदस्यता र फाइदा, समसामयिक राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय घटनाहरूले नेपालको अर्थव्यवस्थामा पर्ने अनुकूल प्रतिकूल प्रभावहरू

खण्ड ५: सुशासन र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता

१. सुशासनको अवधारणा र विशेषताहरू, पारदर्शिता र सूचनाको हक, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता, दक्षता र प्रभावकारिता, सुशासनका योजनाहरू
२. सुशासन एवम् सेवाको प्रभावकारिताको लागि नियमित सुपरिवेक्षण, अनुगमन र मूल्याङ्कन (Supervision, Monitoring and Evaluation)
३. सम्पत्ति शुद्धिकरण (Money Laundering) को अवधारणा, सम्पत्ति शुद्धिकरण सम्बन्धी अपराध हुने प्रमुख क्षेत्रहरू, अन्तर्राष्ट्रिय चासो र सम्पत्ति शुद्धिकरण नियन्त्रणका लागि नेपालले गरेका प्रयासहरू
४. नेपालमा भ्रष्टाचारको अवस्था (सूचकहरू), भ्रष्टाचार र अनियमित क्रियाकलापहरू, भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि भएका संस्थागत र कानुनी व्यवस्थाहरू, भ्रष्टाचार एवम् अनियमित कार्य नियन्त्रणमा कार्यालय प्रमुखको भूमिका र जिम्मेवारी, भ्रष्टाचार र अनियमित कार्य नियन्त्रणका उपायहरू
५. सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था, खरिद योजना र खरिद प्रक्रिया, नियन्त्रण र आर्थिक अनुशासन, सार्वजनिक सम्पत्तिको उपयोग र संरक्षण, मित्तव्ययिता र बेरुजु फर्स्योटको जिम्मेवारी
६. सार्वजनिक कार्यमा ढिलासुस्ती, लापरवाही, अनियमितता, भ्रष्टाचार जस्ता कार्य हुन नदिन नियमित अनुगमन, प्रगति समीक्षा, आन्तरिक नियन्त्रण, सार्वजनिक निगरानी र परीक्षण एवम् अन्तिम लेखा परीक्षण जस्ता व्यवस्था तथा सोको प्रभावकारिता,
७. प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि नागरिक शिक्षा, जनचेतना सेवाग्राही मैत्री कार्यालय व्यवस्थापन, गुनासो र उजुरीहरूको व्यवस्थापन, क्षतिपूर्तिसहितको नागरिक वडापत्र (Citizen Charter), प्रभावकारी सूचना प्रवाह, कम्प्युटर प्रविधि र इन्टरनेटको माध्यमबाट सेवा प्रवाह, उपभोक्ता हित, नागरिक समाज र सञ्चार क्षेत्रको भूमिका र अन्तरसम्बन्ध, उपभोक्ता समिति र टोल सङ्गठनहरूसँगको सहकार्य ।

समाप्त

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

दोस्रो पत्र : सेवा सम्बन्धी (प्रशासन समूह)

खण्ड १ : राष्ट्रिय नीति, कानुनी व्यवस्था र योजना

१. सार्वजनिक नीतिको अवधारणा, राष्ट्रिय नीति तर्जुमा, नीति विश्लेषण, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन
२. सङ्घ एवम् बागमती प्रदेशका प्रमुख नीतिहरूको कार्यान्वयन अवस्था
३. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह बिच राष्ट्रिय नीति एवम् विषय क्षेत्रगत नीतिहरू तर्जुमा, कार्यान्वयनमा अन्तरसम्बन्ध
४. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको कानून निर्माण, कार्यान्वयन र परिमार्जनका विधि र प्रक्रियाहरू
५. सामाजिक सुधार एवम् सुशासनका लागि भएका कानुनी व्यवस्था र त्यसको प्रभाव (विभेद र सामाजिक अपराध नियन्त्रण, घरेलु हिंसा र महिला हिंसा नियन्त्रण, चेलीबेटी बेचबिखन नियन्त्रण, बालबालिकाको अधिकार, मर्यादित श्रम तथा श्रमिकका अधिकार, बालश्रम नियन्त्रण, उपभोक्ता हित संरक्षण, बजार अनुगमन)
६. योजनावद्ध विकास प्रयास, उपलब्धि र चुनौती
७. सङ्घीय, प्रादेशिक र स्थानीय विकास योजना (आवधिक, मध्यकालिन र वार्षिक योजना तथा मध्यमकालीन खर्चको संरचना)
८. विकासमा सरकारी (Public), निजी, सहकारी क्षेत्र र गैह्र सरकारी क्षेत्र (Non-state Sector) को भूमिका र उपयोगिता
९. विकास आयोजनाको अवधारणा, तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र नेपालमा आयोजनाको व्यवस्थापन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणाली
१०. दिगो विकासका लक्ष्यहरू: वर्तमान अवस्था र नेपालको प्रयास
११. गरिबी निवारण

खण्ड २ : व्यवस्थापन

१. सङ्गठन संरचना, सङ्गठन निर्माणका आधारहरू, सङ्गठनका किसिमहरू, प्रदेश र स्थानीय तहमा आवश्यक हुने आवधिक र सालवसाली सङ्गठनको पहिचान एवम् सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण, सङ्गठनसँग जोडिएका चुनौती तथा समाधानका उपायहरू
२. सङ्गठनात्मक व्यवहार (Organizational Behavior) एवम् कार्य संस्कृति (Work Culture)
३. व्यवस्थापनको अवधारणा, व्यवस्थापनका सिद्धान्तहरू, व्यवस्थापनका नविनतम सोचहरू, व्यवस्थापनमा प्रविधिको उपयोग, सहभागितामूलक व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवामा Outsourcing, व्यवस्थापनमा Portfolio Management को अवधारणा र प्रयोग, वार्ता र सम्झौताका सीपहरू (Negotiation &

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

Agreement Skills), प्रभावकारी सञ्चार (Effective Communication), कर्मचारीको सामाजिकरण (Socialization of Employees), कर्मचारीहरूको आचारसंहिता (Code of Conduct), सङ्गठनको सामाजिक उत्तरदायित्व (Social Responsibility), सूचनाको हकसम्बन्धी कार्यालयको जिम्मेवारी (Right to information), सेवामा समर्पित सरकारी निकाय (Responsive governance)

खण्ड ३ : कर्मचारी प्रशासन

१. मानव संसाधन योजना, उपयोग र विकास
२. दरबन्दी सिर्जना, पद दर्ता, भर्ना, पदस्थापना, सरुवा, बढुवा, बिदा, पारिश्रमिक र सुविधाहरू, आचरण र अनुशासन, विभागीय कारबाही, अवकाश सम्बन्धी प्रावधानहरू
३. बागमती प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन, भूमिका र प्रदेश एवम् स्थानीय तहको जिम्मेवारी
४. परिणाममूखी कर्मचारी व्यवस्थापन, कार्य विश्लेषण (Job Analysis), कार्य विवरण (Job Description), कार्य विशिष्ट विवरण (Job Specification), कार्य पुष्टिकरण/संवृद्धिकरण (Job Enrichment), कार्य विस्तृतीकरण (Job Enlargement) र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रणाली
५. सार्वजनिक प्रशासनमा नेतृत्व विकास (Leadership Development), नेतृत्व परीक्षण (Leadership Assessment), र उत्तराधिकारी योजना (Succession Plan)
६. व्यवस्थापन परीक्षण र सुधार योजना (Management Audit and Reform Plan)
७. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको वृत्ति विकास सम्बन्धी व्यवस्था, कर्मचारी समायोजन र जिम्मेवारी
८. प्रदेश र स्थानीय तहविच कर्मचारी व्यवस्थापनमा समन्वय र सहकार्य, प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सेवा सम्बन्धी कानुनी व्यवस्थाहरू
९. समावेशी सेवाको अवधारणा र आरक्षण, नीतिगत एवम् कानुनी व्यवस्थाहरू, चुनौती र समाधानका उपायहरू
१०. कर्मचारीमा व्यावसायिकता (Professionalism) र सदाचार (Integrity)
११. कर्मचारीतन्त्रको संस्कृति र संस्कृति परिवर्तनका रणनीति, उपागम र औजार

खण्ड ४ : आर्थिक मामिला र विकास प्रशासन

१. नेपालको आर्थिक उदारिकरण, निजीकरण: प्रयास, उपलब्धी र चुनौती
२. विश्व आर्थिक व्यवस्था, उदारीकरण र विश्वव्यापीकरण
३. भूपरिवेष्टित र अतिकम विकसित मुलुकको अधिकार
४. बागमती प्रदेश सरकारको बजेट तर्जुमा, नियन्त्रण, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रक्रिया

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

५. लैङ्गिक मैत्री, सामाजिक समावेशीकरण मैत्री, जलवायु परिवर्तन मैत्री, दिगो विकास मैत्री बजेटको
 ६. अवधारणा र कार्यान्वयन
 ७. आयोजना चक्र एवम् आयोजना व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू, चुनौती र समाधानका उपायहरू
 ८. दिगो विकासको अवधारणा, आयोजना वा परियोजनाहरू सञ्चालनमा वातावरण अध्ययन/परीक्षणसम्बन्धी नीति एवम् कानुनी व्यवस्थाहरू र उपयोगको अवस्था, सहस्राब्दी विकास लक्ष्यको प्रगति एवम् दिगो विकास लक्ष्य सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय र राष्ट्रिय लक्ष्यहरू, दिगो विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न बागमती प्रदेश एवम् स्थानीय तहको भूमिका र प्रयासहरू
 ९. गरिबी निवारण, गरिबीको राष्ट्रिय एवम् प्रादेशिक अवस्था, गरिबीका कारण र न्यूनिकरणका उपायहरू, गरिबी निवारण लक्षित राष्ट्रिय एवम् बागमती प्रदेशका कार्यक्रमहरू, गरिबी न्यूनिकरणमा स्थानीय सरकारको भूमिका
 १०. विकासमा सरकारी, निजी, सहकारी क्षेत्र र गैर सरकारी क्षेत्रको भूमिका
 ११. सहकारीको अवधारणा एवम् अभ्यास, नेपालमा सहकारीको वर्तमान अवस्था, सहकारी क्षेत्रका चुनौती तथा समाधानका उपायहरू, आर्थिक एवम् सामाजिक विकासमा सहकारीको योगदान, सहकारी दर्ता, नियमन, प्रबर्द्धन तथा विकासमा प्रदेश तथा स्थानीय तहको सरकारको भूमिका
 १२. आर्थिक विकास, कुल ग्राहस्थ उत्पादन, राष्ट्रिय आय, प्रति व्यक्ति आय, वैदेशिक रोजगारी र विप्रेषण आय, वैदेशिक व्यापार, वैदेशिक ऋण एवम् सहायगता, राजस्व परिचालन, बजेट विनियोजन एवम् खर्चको अवस्था
 १३. आवधिक योजनाको अवधारणा एवम् नेपालमा योजनाबद्ध विकासको अभ्यास र महत्व, बागमती प्रदेशको चालू आवधिक योजनाका प्रमुख विशेषताहरू, स्थानीय तहमा आवधिक योजनाको आवश्यकता र आवधिक योजनाले समेट्नु पर्ने प्रमुख क्षेत्रहरू,
 १४. नेपालको आर्थिक विकासमा वैदेशिक सहायता र विकास सहयोग नीति
 १५. नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार र भुक्तानी सन्तुलन (Balance of Payment): वर्तमान अवस्था, प्रवृत्ति (Trends) र चुनौती र सम्भावना
 १६. आर्थिक अनियमितता र भ्रष्टाचार निवारण, सम्पत्ति शुद्धिकरण अपराध निवारण
- खण्ड ५ : प्रदेश तथा स्थानीय तहको सरकारका सरोकारका सार्वजनिक सेवाका क्षेत्रहरू**
१. विपद् व्यवस्थापन, राष्ट्रिय नीति एवम् कानुनी व्यवस्थाहरू, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका र जिम्मेवारी, चुनौती र समाधानका उपायहरू
 २. सूचना प्रविधिको उपयोग र सूचना प्रविधिमा आधारित सेवा, बागमती प्रदेश र स्थानीय तहले प्रयोगमा ल्याएका सूचना प्रविधिमा आधारित सेवाको अवस्था, नीतिगत एवम् संरचनागत व्यवस्थाहरू, सम्भावनाका क्षेत्रहरू, चुनौती र समाधानका उपायहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

३. शिक्षा र स्वास्थ्य सेवाको विस्तार, गुणस्तर एवम् पहुँचको अवस्था, सुधारका क्षेत्रहरू, बागमती प्रदेशले अबलम्बन गरेको नीति र कार्यक्रमहरू, स्थानीय तहको भूमिका, चुनौती र समाधानका उपायहरू
४. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, ज्येष्ठ नागरिक, बालबालिका, असहाय एवम् हिंसा पीडित महिला, दीर्घ रोगी, द्वन्द्व वा विपद् पीडित व्यक्तिहरू, पिछडिएको क्षेत्र र वर्ग, विभेदमा परेको समुदाय, लोपोन्मुख जाति लक्षित कार्यक्रमहरूको अवस्था र नीतिगत व्यवस्था र सुधारका पक्षहरू
५. जनसङ्ख्या व्यवस्थापन, ग्रामीण तथा सहरी विकासको अवस्था, प्रदेश सरकार एवम् स्थानीय तहको भूमिका
६. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सरकार, निजी क्षेत्र, समुदाय र नागरिक संस्थाको भूमिका
७. जनतामा प्रवाह गरिने सेवाहरू, सेवाको व्यवस्थापन, अवधारणात्मक पक्षहरू, स्थानीय स्तरमा जनतालाई सेवा गर्ने माध्यमहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

दोस्रो पत्र : सेवा सम्बन्धी (लेखा एवम् लेखापरीक्षण समूह)

खण्ड १ : आर्थिक, मौद्रिक र वित्त नीति

१. नेपाल सरकारको मौद्रिक र वित्त नीतिहरूको विश्लेषण
२. सङ्घ, प्रदेश (बागमती) र स्थानीय तहको आर्थिक नीति
३. नेपालको अर्थतन्त्रको बनावट र आर्थिक अवस्था(कुल ग्राहस्थ उत्पादन, कुल राष्ट्रिय उत्पादन, प्रति व्यक्ति आय, वैदेशिक व्यापार लगायतका विषय)
४. विप्रेषण आय एवम् राजश्व र वैदेशिक सहायता परिचालन, को अवस्था
५. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको आर्थिक कार्य प्रणाली

खण्ड २ : नीति, योजना, बजेट तथा कार्यक्रम

१. सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन र नविन प्रयोगहरू
२. नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेट प्रणालिको अवधारणा लगायतका विविध पक्षहरू
३. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबिच राजश्व बाँडफाँड र वित्तीय हस्तान्तरणको नीतिगत व्यवस्थाहरू
४. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको सञ्चित कोष र विभाज्य कोष सम्बन्धी व्यवस्थाहरू
५. वित्तीय संघियताको व्यवस्थापनमा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको भूमिका
६. तिनै तहको बजेट निर्माण तथा खर्चको मापदण्ड (Norms) र यसको प्रयोगको अवस्था
७. बजेटको अवधारणा, तिनै तहमा बजेट तर्जुमा र कर््यान्वयन सम्बन्धी व्यवस्था एवं सो को अनुगमन तथा मुल्यांकन
८. आयोजना र आयोजनाको अनुगमन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी व्यवस्थाहरू

खण्ड ३ : आम्दानी, खर्च व्यवस्थापन र लेखा प्रणाली

१. करको सिध्दान्त, प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष कर (आय कर , मूल्य अभिवृद्धि कर, भन्सार, पुँजीगत लाभ कर, अन्तशूलक, स्थानीय कर र गैह्र कर राजश्व आदि) सम्बन्धी जानकारी
२. वित्तीय व्यवस्थापनमा नियमनकारी निकायहरू:
३. नेपालमा सार्वजनिक खरिद प्रणाली र यसको वर्तमान अवस्था
४. नेपालमा सरकारी सम्पत्ति व्यवस्थापन
५. सरकारी लेखा प्रणालीको अवधारणा, सिध्दान्त र अभ्यास
६. लेखाङ्कनका चरणहरू
७. Charts of Accounts को अवधारणा, प्रयोग र महत्व
८. सार्वजनिक क्षेत्रमा प्रयोग गरिने लेखा प्रणालीहरू: नगदमा आधारित लेखा प्रणाली, प्रोदभावी लेखा प्रणाली, प्रतिबद्धता लेखा प्रणाली, कोष लेखा प्रणाली, बजेट लेखा प्रणाली

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

९. नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (Nepal Public Sector Accounting Standard - NPSAS) र सरकारी लेखामा प्रयोग हुने म.ले.प. फारमहरू
१०. नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन प्रणाली (Nepal Financial Reporting System-NFRS)
११. लेखामानको अर्थ, आवश्यकता र नेपाल लेखापरीक्षणमान (Nepal Auditing Standard - NAS)
१२. व्यावसायिक निकायको लेखा प्रणाली र सरकारी लेखा प्रणालीबिच आधारभूत भिन्नताहरू
१३. जिन्सी, धरौटी आम्दानी, खर्च, सदर स्याहा र लेखा राख्ने विधिहरू
१४. Management Accounting System को अवधारणा र प्रयोग
१५. वैदेशिक सहायताको किसिम, निकास प्रक्रिया, लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन
१६. कोषपूर्ति कोष (Imprest Fund) तथा निर्दिष्ट कोष (Designated Fund), सोधभर्ना तथा कोषपूर्ति (Reimbursement and Replenishment), शोधन भौचर (Disbursement Voucher) सम्बन्धी प्राबधान, आवश्यकता, परिचालन र नेपालमा यसको कार्यान्वयनको अवस्था
१७. नेपालको Financial Reporting System र प्रयोग हुने फारमहरू

खण्ड ४ : लेखा परीक्षण र वित्तीय उत्तरदायित्व

१. लेखापरीक्षणको अर्थ, आवश्यकता, महत्व, आधारभूत सिद्धान्त र प्रकार
२. आर्थिक उत्तरदायित्व परीक्षणका आन्तरिक र बाह्य निकायहरू तथा कानूनी आधारहरू
३. आन्तरिक लेखा परीक्षणको अवधारणा र उपयोगको अवस्था, प्रमुख चुनौतीहरू, समाधानका उपायहरू
४. अन्तिम लेखा परीक्षणको अवधारणा, आधारभूत सिद्धान्तहरू, संविधानमा भएका प्राबधानहरू, चुनौती र समाधानका उपायहरू
५. सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक तथा जन लेखापरीक्षण (Social and Public Audit) को अवधारणा, अन्तरसम्बन्ध तथा आवश्यकतावित्तीय जोखिम (Fiduciary Risk) तथा आर्थिक अनुशासनको सन्दर्भमा लेखापरीक्षणको भूमिका
६. आर्थिक अनुशासनमा लेखा परीक्षणको भूमिका, प्रभावकारिता, चुनौती र समाधानका उपायहरू
७. बेरुजुको प्रकार, प्रवृत्ति, अवस्था, बेरुजुको अभिलेख र फर्स्योटको अवस्था र सुधारका उपायहरू-
८. सार्वजनिक खर्च तथा वित्तीय उत्तरदायित्व (Public Expenditure and Financial Accountability-PEFA) सम्बन्धी परिसूचकहरू सम्बन्धी सामान्य ज्ञान तथा हालसम्म भएको पेफा मूल्यांकन प्रतिवेदन, मूल्यांकन गर्ने तरिका सम्बन्धी ज्ञान
९. नेपालको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी विविध पक्षहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग

बागमती प्रदेश

प्रशासन सेवा, (सामान्य प्रशासन, लेखा तथा लेखापरीक्षण समूह), नवौं तहको अधिकृत पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवम् परीक्षा प्रणाली योजना

१०. आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी जिम्मेवारी र जवाफदेहिता पालना तथा प्रचलन (Compliance and Enforcement)
११. नेपालका आर्थिक प्रशासनसँग सम्बन्धित सङ्गठनात्मक तथा संस्थागत संरचना र निकायहरूको भूमिका तथा हालको कार्यान्वयन स्थिति
१२. लेखा परीक्षण सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरू :- The Institute of Chartered Accountants of Nepal (ICAN), the International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI), र Asian Organization of Supreme Audit Institutions (ASOSAI)

खण्ड ५ : नेपालको सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापनमा सूचना प्रणालीको उपयोग

१. Line Ministry Budget Information System (LMBIS) सम्बन्धी जानकारी
२. Province Line Ministry Budget Information System (PLMBIS) सम्बन्धी जानकारी
३. Sub-National Treasury Regulatory Application (SUTRA) सम्बन्धी जानकारी
४. Revenue Management Information System (RMIS) सम्बन्धी जानकारी
५. Computerized Government Accounting System (CGAS) सम्बन्धी जानकारी
६. Treasury Single Account (TSA) सम्बन्धी जानकारी
७. Mid-term Expenditure Framework (MTEF) Public Assets Management System सम्बन्धी जानकारी
८. Public Assets Management System (PAMS) सम्बन्धी जानकारी
९. NAMS (Nepal Audit Management System) सम्बन्धी जानकारी
१०. सूचना प्रविधिमा आधारित आर्थिक प्रशासनका अन्य व्यवस्थाहरू